UUTISET

Kaivoksen sulkemisvaihtoehdossa olisi erittäin ikävää myös se, että lähijärvet ja kaivosalueen useat tuhannet hehtaarit olisi tärvelty käytännöllisesti katsoen turhan takia. **PTT:N METSÄEKONOMISTI EMMI HALTIA**

PÄIVÄN PUNKTI

Väärin sytytetty

Talvivaara on tavallinen projekti.

Ensin syntyy valtava innostus. Sitä seuraa mieletön hämminki. Lopussa on käsittämätön sekaannus.

Seuraavaksi rangaistaan syyttömiä. Sitten projekti käynnistetään uudelleen. Kun kaikki taas toimii, palkintaan ne, jotka eivät osallistuneet projektiin.

Onneksi nykyinen ympäristöministeri Ville Niinistö ei ollut puolustusministerinä Talvisodan alkaessa. Olisi siinä ollut sotaväellä ihmettelemistä, kun luotien laulaessa ministeri istuisi vain perunakuopassa ja pahoittelisi tilannetta.

Niinistö osoitti, miten jämäkästi vihreät hoitavat asioita, kun tapahtuu jotain odottamatonta. Ministeri seisoi päiväkaupalla tumput suorina eikä tiennyt mihin ryhtyä.

Tämän jälkeen kuultiin kuolemattomat sanat. Talvivaaran onnettomuus on edellisen hallituksen aluehallintouudistuksen syytä.

Kas kun ei Kekkosen. Kekkosen teollistamisohjelman tuloksenahan teollistettiin koko Pohjois-Suomi.

Tai olisihan syyllinen voinut olla myös Ruotsin kuningas Kustaa II Adolf. Hän teki Stolbovan rauhan, jolloin Käkisalmen lääni liitettiin Ruotsiin. Jos tuota ei olisi tehty, Talvivaara kuuluisi Venäjään eikä olisi Suomen ympäristöministerin päänsärky.

Jokainen suomalainen ymmärtää, että Talvivaaran kaltainen onnettomuus on iso takaisku. Meillä on kuitenkin totuttu siihen, että kun tulipalo on valloillaan, tartutaan pumppuihin ja ruvetaan sammutustöihin. Tulipalopaikalla ei ruveta huutamaan, että palo on väärin sytytetty.

Pärjätkää vuotonne kanssa miten voitte, kun olette kaivoksennekin rakentaneet.

Jos maailmalla putoaa lentokone, ei kukaan voi tietää sitä etukäteen. Lentoliikenne kuitenkin jatkuu.

Myös kaivostekniikka on riskialtista. Myös kaivosten suunnittelussa voidaan tehdä virheitä. Kaivostekniikkaankin pätee silti sama kuin lentokoneisiin. Toiminta on entistä turvallisempaa jokaisen onnettomuuden jälkeen. Jokaisesta opitaan jotakin.

Ratkaisu ei ole se, että kaivos pannaan kiinni. Talvivaarassakin onnettomuus saatiin aisoihin, kun siellä toimittiin, vaikka ympäristöministeriössä nukuttiin.

Kaivoksia ei voida lopettaa. Tekniikkaa voidaan kuitenkin parantaa.

Sellainen maksaa, mutta epäilemättä se on ainoa oikea tie.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Kehitysyhteistyöyhdistys perustettu Brysseliin

MTK, Pellervo-Seura, SLC ja Pro Agria ovat perustaneet kehitysyhteistyöhankkeita hallinnoivan Finnish agri-agency for Food and Forest Development -yhdistyksen Brysseliin. Agri-Agency on osa tuottajajärjestöjen perustamaa AgriCord -verkostoa, jonka pääpaikka on Belgiassa.

Agri-Agencyn työllä muun muassa tuetaan paikallisia järjestöjä kehitysmaissa ja puolustetaan viljelijöiden asemaa. Yhdistyksen tavoitteena on toimia kaikissa Suomen kehitysyhteistyön pääkumppanimaissa, joita tällä hetkellä ovat Etiopia, Nepal, Nicaragua, Sambia, Tansania ja Vietnam.

Agri-Agency on parhaillaan vahvistamassa toimintaansa, ja on palkkaamassa kehitysyhteistyötiedottajaa. **MT**

KARI SALONEN

Tukesin Sakari Hatakka varoittaa paksun pölyn peittämästä sähkömoottorista.

Sähkötarkastuksia halutaan lisätä maatiloilla

Harvalla maatilalla tarkastetaan sähkölaitteet 15 vuoden välein. Tiedon puute on ongelma.

ILMAJOKI (MT)

Vakuutusala haluaa maatiloille sähkötarkastuksen viiden vuoden välein ja pelastusala osin vuosittain. Nykyisin tarkastuksia tehdään liian harvoin.

Maatiloilla pitää tehdä sähkötarkastus 15 vuoden välein, jos pääsulakkeen koko on yli 35 ampeeria. Pienten sulakkeiden tilaa ei velvoiteta tarkastukseen.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on vireillä muutos maatilojen sähkötarkastuksiin. Lausuntokierros asiasta järjestettiin keväällä.

Viiden vai kymmenen vuoden välein

Liiketoimintajohtaja **Matti Hallila** Lähi-Tapiolasta vaatii sähkötarkastuksia viiden vuoden välein – kaikilla maatiloilla sulakekoosta riippumatta.

”Maatilojen sähköturvallisuudessa on paljon korjattavaa”, Hallila perustelee.

Maatilojen tulipaloista yli 60 prosenttia johtuu sähkölaitteiden vioista. Pahimmillaan ne aiheuttavat mittavia vahinkoja. Eläimiä tuhoutuu, joskus koko jalostustyö.

”Kaikkea ei voi edes rahalla korvata. Henkilövahingot ovat raskaimmat.”

Lähi-Tapiola kumppaneineen järjesti viime viikolla maatilan sähköturvallisuuspäivän Ilmajoella. Päivä oli samalla lähtölaukaus sähköturvallisuuskampanjalle.

Kampanja käynnistyy Etelä-Pohjanmaalla tällä viikolla. Sähkötarkastus aiotaan tehdä 200 maatilalla ensi kesäkuun loppuun mennessä.

Sähköurakoisija **Erkki Kalijärvi** Ilmajoelta pitää hyvänä viiden tai kymmenen vuoden välein tehtäviä sähkötarkastuksia. 15 vuoden väli tuntuu vaikealta.

”Neljällä maatilalla viidestä sähkötarkastukset ovat kokonaan tekemättä”, Kalijärvi arvioi.

Maatiloille tai teollisuusyrityksiin Kalijärveä ei juuri pyydetä sähkötarkastuksiin. Työmaata ovat rivitalojen ja kerrostalojen varmennukset.

Maatiloilla sähkötarkastukset tunnetaan Kalijärven mukaan huonosti. Hän ehdottaa sulakekaappiin tarraa, joka kertoo viimeisimmän ja seuraavan ajan.

Viljelijä tilaa sähkötarkastuksen

Kalijärvi tekee sähkötarkastuksia Tukesin valtuuttamana. Hänen numeronsa on 14. Virastolla on maassa kaikkiaan sata valtuutettua sähkötarkastajaa.

”Sähkölaitteiston haltijalla on lakisääteinen velvollisuus tilata määräaikaistarkastus”, pelastuspäällikkö **Kari Pajuluoma** Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitoksesta muistuttaa.

Tarkastuksia painotetaan etenkin riskikohteisiin. Maatiloilta vaaditaan tarkastusta periaatteessa vuosittain, jos aluehallinto on antanut ympäristöluvan.

Ylitarkastaja **Sakari Hatakka** Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesista korostaa säännönmukaista huoltoa ja kunnossapitoa sähköturvallisuuden ylläpitämiseksi.

MTK Etelä-Pohjanmaa lähtee mukaan kampanjoimaan sähköturvallisuutta. Jäsenyhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit kutsuttiin Ilmajoelle. Muutama tuli.

”Herättelemme ja muistutamme asiasta tilaisuuksissa ja pidämme sitä julkisuudessa”, toiminnanjohtaja **Yrjö Ojaniemi** ajattelee.

Kasvintuotantoagrologi **Juha Mäkelä** Pro Agriasta lupaa muistuttaa sähkötarkastuksista, kun hän käy työterveyshuollon tilakäynneillä.

Sähkötarkastus maksaa 350 eurosta ylöspäin. Suuri tila tarkastetaan 500 eurolla. Kampanjaan neuvoteltiin edullisia maksuja.

Lähi-Tapiola kannustaa sähkötarkastuksiin vakuutusmaksun alennuksin. Se kuuluu turvatekoihin, joita maatilavakuuttaja haluaa tehtävän.

”Tarkastusmaksu kompensoituu lähes kokonaan”, Hallila laskee.

JUHANI VIITALA

Maatalouden sähkölaitteiston tarkastuslista

- ☐ Sähkölaitteiston määräaikaistarkastuksen suoritus
- ☐ Muutos- ja laajennustöihin liittyvät tarkastuspöytäkirjat
- ☐ Sähköpiirustukset ja kaaviot
- ☐ Pääkeskuksen palo-osastointi ja vapaa hoitotila
- ☐ Muiden keskusten palo-osastointi ja vapaa tila
- ☐ Keskuksien kosketussuojaus
- ☐ Sulakekansien eheys
- ☐ Keskuksien osoitteet (merkinnät)
- ☐ Laitteiston kotelointiluokitus
- ☐ Valaisimien asennus ja sijainti
- ☐ Valaisimien kotelointiluokitus
- ☐ Valaisimien yleinen kunto
- ☐ Palokatkot ja osastointi
- ☐ Kiinteiden johdotusten yleinen kunto
- ☐ Kalusteiden kunto ja eheys (pistorasiat, kytkimet yms.)
- ☐ Kaapeleiden mekaaninen suojaus
- ☐ Sähkömoottorit, jäähdytysominaisuudet
- ☐ Sähkömoottorit, holkkitiivisteet ja liitäntärasiat
- ☐ Kaapeleiden kiinnitykset
- ☐ Jatkojohtojen kunto
- ☐ Huolto- ja kunnossapito-ohjelma/ohjeistus

MT

Valaisimen suojakupu ja seittien siivous vähentäisivät hehkulampun palovaaraa.

Lämpölamppu on suuri riski väärin ripustettuna.

Epämääräiset kytkennät johtivat käyttökieltoon.

»Kaikkea ei voi edes rahalla korvata.«
MATTI HALLILA

»Sähkölaitteiston haltijalla on lakisääteinen velvollisuus tilata määräaikaistarkastus.«
KARI PAJULUOMA

Sähkötarkastaja suosittaa pölytalkoita kuukausittain

ILMAJOKI (MT)

Sähköpalotutkija **Erkki Kalijärvi** suosittaa pölyjen putsausta navetassa kerran kuukaudessa. Pölyiset koneet tai lamput voivat syttyä palamaan.

Pölyä löytyy tuotantotiloista sieltä täältä, kun Kalijärvi tekee sähkötarkastuksen ammattikorkeakoulun maatalouden yksikössä Ilmajoella.

”Kesällä viimeksi pidimme pölytalkoot”, laitosmies **Jukka Tuominen** kertoo.

Valaisimien pölyissä piilee sytykettä, joten ne kannattaa puhdistaa.

Joistakin lampuista puuttuu suojakupu.

Paksun pölyiset sähkömoottorit voivat ylikuumeta.

Pelastuspäällikkö **Kari Pajuluoma** pitää riskinä maatilojen isoja sähkökäyttöisiä laitteita, joita liikutellaan paikasta toiseen. Työskentelytilat ovat erittäin pölyäviä.

Sähkötarkastus aloitetaan sähköpääkeskuksesta. Se, kuten tuotantotilat yleensäkin, todetaan siisteiksi. Sähköpiirustukset löytyvät helposti sinisestä kansiosta.

Puulaatikko nurkassa ja muu palokuormaksi luokiteltava saavat häädön pääkeskuksesta. Seinästä törröttää yksittäinen sähköjohto.

Rehutiloissa Kalijärvi vaatii korjaustoimia. Siellä on kumikaapelein ja eristysnauhoin tehtyjä kytkentöjä. Niiden tarkoitus jää selvittämättä.

”Ne voivat olla hengenvaarallisia.”

Kalijärvi kääntää sähkövirran syötön uppopumppuun ja antaa käyttökiellon, kunnes asennukset on korjattu.

Tukesin ylitarkastaja **Sakari Hatakka** huomauttaa, etteivät maallikot saa tehdä sähköasennuksia.

Rehutilat määritetään yleensäkin palovaarallisiksi, koska niissä on monasti pölyä ja rehulaskeumaa. Maatilapaloista melkein 80 prosenttia syttyy täältä.

Riskipäällikkö **Juhani Savolainen** Lähi-Tapiolasta korostaa sähköistyksen ja koteloiden eheyttä sekä sähkömoottorien ja valaisimien kuntoa.

”Kuivikkeet sähkökaapelihyllyillä houkuttelevat jyrsijöitä.”

Tuotantotiloissa Kalijärven mittari ei paljon ohmeja värähdä, ei navettakalusteista eikä lypsyrobotista.

Eläimet ovat hyvin herkkiä sähkölle. Se vaikuttaa tuotantoon.

Sikalassa porsaat kellivät lämpölampun alla. Kalijärvi tarkistaa kiinnitykset ja ketjut. Porsaat saattavat teutaroida niistä lampun alas niin, että oljet syttyvät palamaan.

JUHANI VIITALA

PTT:N TALOUSTUTKA

Onko kaivostoiminnalla tulevaisuutta?

Talvivaaran ja vähän muidenkin kaivosten ongelmat ympäristölupien vaatimusten täyttämisessä ovat pitäneet kaivokset otsikoissa viime aikoina. Viimeisenä silauksena koko alan toimintaedellytysten kyseenalaistamiselle on ollut Talvivaaran kipsisakka-altaan vuoto ja raskasmetallien päätyminen lähialueen järviin.

Kaivostoiminta tuottaa alueellisesti merkittäviä määriä palkkatuloja. Se aiheuttaa kuitenkin lähiympäristössään haittavaikutuksia myös toiminnan ollessa ympäristöluvan mukaista.

Kaivostoiminnan haittojen arvo voi nousta selvästi, jopa lähelle palkkatulojen tasoa, jos toiminnasta aiheutuu ympäristöluvassa määriteltyä suurempia haittavaikutuksia tai jos kaivostoiminta vaarantaa erityisen arvokkaita luontokohteita tai heikentää olennaisesti muiden elinkeinojen toimintamahdollisuuksia.

Vaikeudet ympäristövaikutusten hallinnassa sekä kansalaisissa herännyt epäluulo kaivosyrityksiä ja toimintaa valvovia viranomaisia kohtaan ovat heikentäneet kaivostoiminnan hyväksyttävyyttä.

Jotta kaivoksilla olisi jatkossa toimintamahdollisuuksia, niiden pitää itse ansaita niin sanottu sosiaalinen toimilupansa uudelleen.

Stressitesti kaikille kaivoksille on erittäin tervetullut toimenpide tiellä luottamuksen palauttamiseksi, kuten myös aiotut panostukset lupien valvonnan tehostamiseen. Lisäksi kaivosyhtiöiden pitää maksaa kaikista aiheuttamistaan haitoista riittävän suuruiset korvaukset haitoista kärsiville. Näin haitoista tulee suoraan yrityksen kustannuksia, ja sen kannattaa investoida jo alun alkaen ympäristön kannalta riittävän hyvään teknologiaan.

Talvivaaran osalta tarjolla ei ole enää kovin helppoja vaihtoehtoja. Jos toiminta olisi mahdollista ilman lisähaittoja ympäristölle, kaivos voisi itse korjata aiheuttamansa haitat ja tuottaa tuloja lähiseudulle myös tulevaisuudessa. Toiminnan jatkumiseen liittyy kuitenkin riski uusista ongelmista ja ihmisten olisi hyvin vaikea luottaa yhtiöön.

Konkurssiin ajautuminen puolestaan saattaisi aiheuttaa suuret puhdistus- ja jälkihoitokustannukset myös yhteiskunnalle. Samalla se olisi myös suuri isku Kainuun työllisyydelle.

Kaivoksen sulkemisvaihtoehdossa olisi erittäin ikävää myös se, että lähijärvet ja kaivosalueen useat tuhannet hehtaarit olisi tärvelty käytännöllisesti katsoen turhan takia, saamatta siitä koskaan edes taloudellista hyötyä.

Kaivostoiminta voi periaatteessa olla yhteiskunnallisesti hyödyllinen toimiala. Suurin vastuu asiassa on kaivosyhtiöillä itsellään. Heidän tulee tehdä perusteellinen toimintatapojen uudelleenarviointi luottamuksen palauttamiseksi.

Sen lisäksi viranomaisten osaamista ja resursseja tulee parantaa sekä kehittää tarvittaessa lainsäädäntöä niin, että kansalaiset voivat hyväksyä toiminnan ja luottaa toimijoihin. Tulevaisuus näyttää, kuinka tässä onnistutaan.

EMMI HALTIA on PTT:n metsäekonomisti.

emmi.haltia@ptt.fi

Talvivaaran lähivesien tila vakiintumassa

Kainuun elykeskuksen lauantaina tekemien mittauksien mukaan Talvivaaran kaivoksen lähivesistöjen tila on vakiintunut.

Useimmissa mittauspaikoissa nikkelipitoisuudet ja veden happamuus olivat vähentyneet perjantaihin verrattuna. Kalliojoen ja Kolmisopen pitoisuudet pysyivät ennallaan. Kuolleita kaloja ei havaittu.

Talvivaaran metallitehtaan käynnistäminen ratkennee lähipäivinä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin sekä Kainuun ely-keskuksen edustajat tarkastavat kaivosalueen tänään maanantaina.

Tukes kertoi lauantaina, ettei sen valvoma lainsäädäntö ole enää este tuotannon aloittamiselle, sillä Talvivaara on ilmoittanut palaavansa alkuperäiseen tuotantomenetelmään. Vielä torstaina Tukes halusi lisäselvityksiä, koska yhtiö kaavaili muutoksia.

Metallitehdas suljettiin kaksi viikkoa sitten jätealtaan vuodon takia.

Kaivosyhtiö Talvivaaran osake oli perjantaihin mennessä kuronut kiinni alkuviikon jyrkästä syöksystä koituneet menetykset.

MT-STT

Lähin Agrimarket löytyy nyt kotoasi
MAATALOUSALAN MONIPUOLISIN VERKKOKAUPPA
Nyt on aika tilata lannoitteet Agrimarketin verkkokaupasta!
Käy kokeilemassa eräkokohinnoittelua ja tee tilauksesi!

Lannoitteita voi ostaa rekisteröitynyt asiakas, jolla on Hankkija-Maatalous Oy:llä laskutustili avattuna.
agrimarket.fi
AGRI MARKET